

Programma najaar 2026

8 september

Paul van Agten.

Spoorgeschiedenis rondom Deventer Filmprogramma

Station Deventer; het station dat nooit geopend werd, maar altijd open gaat

(62 min.)

Opdracht: Stichting Industrieel Erfgoed Deventer (SIED) 2023

In Deventer kruisen 2 spoorlijnen elkaar, waarvan de eerste in 1865 vanuit het zuiden arriveerde als staatslijn A (Arnhem-Leeuwarden). Afgezien van de fanfare en het vuurwerk, dat de entree van Deventer in de vaart der volkeren opluisterde, verliep dat tamelijk moeite- en geruisloos. Heel anders is dat met de oost-west lijn. Bijna vanaf het begin in 1887 verzorgt die de belangrijke internationale verbinding tussen Amsterdam en Berlijn en in de 20e eeuw ook tussen Londen en Berlijn. Toch is dat nooit de bedoeling geweest, kwam hij in geen enkel plan voor en is uitsluitend te danken aan een lokale maatschappij van enkele baronnen op de Veluwe (KNLS), plus een tikkeltje toeval en geluk. Het station behoort ook tot de 50 stations, die door NS en ProRail zorgvuldig als monument worden behandeld. Dat heeft geleid tot een bijzondere samenwerking tussen NS en de Stichting Industrieel Erfgoed Deventer, waardoor het station zijn oorspronkelijke luiken op de eerste verdieping weer terugkreeg. Ook over dat project gaat deze film.

Pauze

De Brug die Bleef

40 min.

Opdracht: ProRail 2014

De historie van de IJsselbrug in de oost-west lijn is nogal heftig: de huidige is al het derde exemplaar in 137 jaar. Met een schat aan historisch materiaal komt die geschiedenis in deze film tot leven.

Diepwanden voor de Deventer Spoorbrug

(16 min.)

Opdracht: ProRail 2014

Als gevolg van project Ruimte voor de Rivier werden in 2014 vier (van elf) pijlers van de brug verstevigd met een bijzondere techniek: diepwanden. En ondertussen bleven de treinen gewoon doorrijden. Een korte film toont hoe dit ging, zowel met beelden op locatie als animaties.

Station Deventer 1930

Spoorbrug 1887-1940

Spoorbrug 2023.

13 oktober
Gerrit Nieuwenhuis

“Overheid en Spoorwegen”

Een presentatie door Gerrit Nieuwenhuis

De relatie tussen de overheid en de spoorwegen is boeiend. Die relatie is sinds het ontstaan van de spoorwegen voortdurend aan het veranderen. Tegenwoordig praten we over marktwerking en de meningen daarover zijn uiteenlopend.

Bij het ontstaan van de spoorwegen werden de bouw en exploitatie van spoorwegen aan het particulier initiatief en het bedrijfsleven overgelaten. In landen om ons heen was dat vaak anders en bemoeide de staat zich met de aanleg van spoorlijnen. Pas in de tweede helft van de negentiende eeuw waren er redenen om ook in Nederland meer staatsbemoeienis te krijgen. Bescherming van reiziger en verlader, veiligheid van het treinverkeer en sociale aspecten van het personeel dwongen de overheid tot regelgeving. In de Eerste Wereldoorlog waren er militaire redenen die mede leidden tot de werkmaatschappij Nederlandsche Spoorwegen en uiteindelijk tot het ontstaan van de N.V. Nederlandse Spoorwegen. Vanaf 1990 werd de marktwerking geïntroduceerd, wat heeft geleid tot een nieuwe inrichting en organisatie van de spoorwegmarkt.

*Arriva, Veolia, Breng en Syntus bij "85 Jaar NVBS". Beekbergen, 8 oktober 2016.
Foto: Gerrit Nieuwenhuis.*

10 november.

Jos Mascini

Strassenbahn im Gegenverkehr.

Trams in Noord- en Oostduitsland in jaren 80/90.

We starten in het noorden: langs de Ostsee bezoeken we zes tramsteden met halverwege de Schmalspurbahn Molli.

Even terug in Nederland toeren we NS-treinen in allerlei kleuren tot aan Bad Bentheim. Dan, met een DB-eloc voor de trein langs de SBV, bezoeken we trams van de Ustra in Hannover, de BSVG in Bielefeld, de MVB in Braunschweig. We kijken ook naar de trams in Magdeburg en Potsdam. Ergens in de grote omgeving van het BVG-net in Berlijn gaan we op zoek naar een geschikte koffiestop voor de pauze.

Na de pauze nemen we de draad weer op : met de Ns en DB reizen we langs zo'n zes bedrijven in het Ruhrgebied. Rustig trammen we verder langs de Rheinbahn in Düsseldorf en via Bonn en Kassel in bereiken we een aantal kleinere tramsteden in oost-Duitsland.

8 december

Frans van Sabben

100-jarige Baureihe 01 stoomt door Zuid-Duitsland.

Van 1t/m 6 oktober vierde IGE Eisenbahn-Romantiek Reisen zijn dertigjarig jubileum. Tegelijk werd aandacht besteed aan het honderdjarige bestaan van de sneltreinlocomotieven Baureihe 01.

Dit gebeurde met een zesdaagse "IGE monsterrit" door Zuid-Duitsland met maar liefst vijf verschillende stoomlocomotieven van de Baureihe 01, waaronder de SSN 01 1075 van het depot Rotterdam.

Samen met Harry Stoop en Wim Roozen hadden we het idee opgevat om deze zesdaagse rit te volgen en op foto en video vast te leggen. Klonk simpel maar

Een BR 01 heeft een hoge rijsnelheid van 120km: echt volgen zou dan ook niet makkelijk zijn. Maar de route kende wel wat mogelijkheden tot afsnijden van de route. Bij vertrek op een groot station zou de BR 01 snel een voorsprong opbouwen, die niet makkelijk was in te halen. Maar bij een klein station langs de route zou snel weer rijden misschien wel mogelijk zijn. Daarnaast moest ook water worden ingenomen, en er waren plaatsen waar van locomotief gewisseld of gedraaid zou worden, of een locomotief bij geplaatst zou worden wat meestal aardig wat tijd zou kosten. Daarnaast zouden er verschillende fotostops gepland worden, maar waar ?

We hadden wel wat voor te bereiden,.....Hoe dit allemaal verlopen is gaan we in de presentatie vertellen.

Wie denkt dit wordt een avond stoom met alleen BR 01's, vergeet voor het gemak de bijvangst. Acht dagen door het prachtige herfstachtige Zuid-Duitsland bracht ook heel wat goederenvervoer voor de lens.

Grote en kleine stations, depot's, historische eloc's in actie, baanvakken met alléén armseinen, verschillende schijnaankomsten en live-vertrek in voorspan met twee locomotieven met stoom tot in de hemel. Waar vindt je dit nog.

Rond Nördlingen werd een dag lang verschillende fotoritten door het Beierse landschap georganiseerd. Maar het onbetwiste hoogtepunt waren de pendelritten over de "Siefe Ebene". We waren erbij om de sterke locomotieven te zien zwoegen tegen de steile helling.

In Duitsland en het internet wordt vol onzag gesproken over een uniek eenmalig evenement dat niet snel herhaald zal worden. We kunnen dit alleen maar beamen. Maar gelukkig hebben we de foto's nog. We nemen je graag mee op een monsterrit door Zuid-Duitsland.

Harry Wim en Frans.

Koblenz Moezelbrug-Beacon. F.v.Sabben

1104 in Langenlosheim. F.v.Sabben.

Wilburgstetten 01 1066. F. v. Sabben.